

ԼՐԱՊԻՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՍՈՑԻԱԼԻՏԱԿԱՆ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԿՐՕՆԱԿԱՆ ԹՈՅՆՈՒԹԻՒՆ

Ի ՏԱՃԱՍՏԱՆ

(Սաթըրտէյ Բիլլէյճն քաղաքում)

Մենչդեռ Հերտզովնի անընտանեկանը հետզհետէ մեծանալով ցեղական ու կրօնական պատերազմի մը հանգամանքը կ'առնուի, անօգուտ է գիտնալ թէ կայսրութեան մէջ քանի մասերուն մէջ Բ. Դրան որպէս թէ մութեանը քաղաքանութեան մը հետեւած լինելու զրոյցը ինչ արժէք կրնայ ունենալ:

Տաճկաստանի մէջ կրօնական հարածման կարծեցեալ գէպերու սկստամբ Անգլիայ արտաքին գործոց պաշտօնէութեան կողմէն է հրատարակուած թղթակցութիւնը մէջ քանի հետաքրքրական գիտողութիւններ կը պարունակէ: Թէպէտե նախ և առաջ եռանդոտ միտնարաց մէջ քանի յայտարարութիւնները բնականաբար զայրոյթ կը պատճառեն, սակայն թղթակցութեան ամբողջութիւնը Տաճկաց չափաւորութեան անընդհատ չ'են կրնար համարուիլ:

Արտաքին գործոց պաշտօնէութեան կապոյտ տեղաւոր Վեհ. Սուլթանին հետ տեսակցելու համար Աւետարանական ընկերութեան կողմէն զրկուած տարօրինակ պատգամաւորութեան պատմութիւնը կը պարունակէ: Յիշեալ պատգամաւորութեան առ Վեհ. Սուլթանն ներկայացնել կոչուած արտունջներուն նկատմամբ կը խօսի գլխաւորաբար յիշեալ թղթակցութիւնը:

Բաւական նշանակութեան արժանի կէտ մ'է թէ Եւրոպական և Ասիական Տաճկաստանի մէջ երկու երեք տարուան միջոցի մը մէջ կրօնքի պատճառաւ բողոքականաց դէմ հալածանք եղած ըլլալու միայն երկու արտունջներ պատահած են:

Այս երկու դէպքերուն մէջ ալ Պօլսոյ անգլիական դեսպանը վրկայած էր թէ միտնարաց գլխաւոր ամբաստանութիւններն անհիմն էին, թէև, տեղական իշխա-

նութիւնները խտուածքն ձեռք առած էին:

Կերեայ թէ բրիտանիայ մէջ միմիայն բողոքականներն են որք մահաւանդ ժողովուրդը դարձի բերելու ջանքեր կընեն, և դիտելու արժանի է թէ դարձի եկողներէն մէկ քանինքուն ճիշդ նամանք կընեն մահաւանդաց յատուկ եղած Ահմետ կամ Մըթաֆա անունները կրել շարունակելուն համար: Սա ալ հաւանական է թէ գաւառացի կուսակալները տեսակ մը նախանձով կը դիտեն երբ կը տեսնեն թէ օսմ. հպատակ բողոքականները Անգլիայի և բողոքական միտնարաց և ընկերութեանց միջոցաւ Բ. Դրան հետ դեսպանական յարաբերութիւններ կ'ունենան: Անգլիայի Արտ. Գործ. արշտօնէութիւնը անգամ թէ և այլ և այլ կրօնական մարմնոց կողմէն եղած խնդիրքները մեծ համբերութեամբ կընդունի, սակայն և այնպէս երբեմն իւր իշխանութեան սահմանին մէջ միջամտելու փորձ փորձելուն համար կը զայրանայ: Մինչև անգամ եպիսկոպոսական եկեղեցւոյ պաշտօնէյներէն մին համարձակել էր խորհուրդ տալու Լորա Տէրպիլի որ Պօլսոյ անգլիական դեսպանը հրաժարեցնէ իր պաշտօնէն, վաղըն զի կըսէր, բողոքականութիւնը պաշտպանելու մէջ խիստ մեղմ կը վարուի: Ճշմարիտ է թէ Արեւելքի մէջ բողոքական բրիտանիկութիւնը տարածելու անձնուէր փորձեր ընող այս պարզ մարդոց վրայ չափազանց եռանդ մը կը տեսնուի: Իրենց գլխաւոր գործով բողոքովին զբաղած և կրօնափոխներուն մեծ համակրութիւն ցոյց տալով զանոնք իրեն հաւատոյ եղբայր ճանչցող այդ անձանց ներքեւ է, երբ աշխարհական քաղաքագիտաց կրքէ ազատ ընթացքը կատարելապէս հասկնալու կարողութիւն չունին:

Կրօնական հալածման կարծեցեալ զոհերուն մէջ միմիայն տաճիկ ուրացող մը կը գտնուէր:

Այս անձին իւր ծնած քաղքին այն է Մարաշի մէջ կենալը ան-

կարգութեան պատճառ տալու երկիւղով կամ պատրուակաւ, բռնութեամբ ջմնաւոր փոխադրեցին զինքը և հաւանական է թէ ճամբան հետը խտուածքն կամ անդթութեամբ վարուած ըլլան: Պէտք է յիշել անկայն, թէ և միտնարաց մոռնալ կը ձեւացնեն, թէ բողոքականութիւնն ընդունող տաճիկները, իրենց կրօնափոխութեամբ պատճառաւ Անգլիայ հպատակ եղած չ'են ըլլար, ինչպէս իրենց սովորաբար եղած բարեկամական միջամտութիւնը Բ. Դրան և անգլիական կուսակալութեան մէջ եղած համագործակցին յարաբերութեան պատճառաւ է և ոչ թէ այս մասին յատկապէս գաղափար չ'էր եղած ըլլալուն համար: Կրնայ ըլլալ որ Սիւլէյմանին իր բնիկ քաղքէն արտաքսուած հարկաւոր կամ պատշաճ գործ մը ըլլայ, սակայն ասոր հետ մէկտեղ ոչ որ կրնայ և փախաբերի ալ չէ որ Տաճկաստանի վարչական մանրամասն պարագայներուն համար կառավարութիւնը պատասխանատու ճանչնանք:

(Շարունակել)

ԱԶԳԱՅԻՆ

Ատենէ մ'ի վեր է, ազգ. վարչական իշխանութեան մէջ տեսակ մը տկարութիւն կընշմարուի: Ազգին վարչական մարմնոց ընթացիցը մէջ, մինչև իսկ գաւառական վիճակներն զեղծուիներն երթալով բարձրանալու, ժողովրդոց գրգռութեան առիթներն շատնալու, ձայներն բարձրանալու վրայ են մինչդեռ կեդրոնական վարչութիւնն, չ'ենք ըսեր անհոգ, այլ անկարող կը գտնուին դոցա առաջին առնելով վախճան մը տալու:

Յաւել ասոր վրայ և կեդրոնական անտուկին ներդրութիւնն ու տաղանալը, որոյ փոխանակ դարման մը տանելու վարչութիւններն ալ դժգոհելու կ'ենեն, և երկու շաբաթն անգամ մը պատրիարքական հրաժարմանց իօսքեր յե-

րկան կուգան, որոյն թէ Պատրիարքն է ասոնց անհետն պատասխանատուն և կամ վարչական մարմնոյն բոլոր հիւղերն իրենց ընկած պաշտօնն ու պարտականութիւնքը խզի, մտօք կատարելու վրայ ըլլալով, միայն Պատրիարքն եղած ըլլայ իւր պաշտօնին և կոչմանը դէմ շանցառութիւն ընողը:

Բողոքովին սխալ է կարծելու, թէ բոլոր այս անտեղութեանց շարունակուիլ վարչութեան թուլութիւնն կամ անհոգութիւնն է: Արդարեւ երբ և ժամանակ մը, և շատ հեռի չէ, որ ազգային վարչութիւնը տեսակ մը անգործութեան կամ ընդարմացման մէջ պահելու ուղուկաւ, վարչական մարմնոց արժանիքը մոռցուեցաւ կամ անտես առնուեցաւ, նախադահական քմահաճութեանց կամ օտարտի ներշնչութեանց դործիք ընել զանոնք ուղուեցաւ, ներքին հակասութեանց առիթներու տեղի տրուեցաւ, և այս տաղանալին միջոցներն պատրիարքական համբաւն ու պատկառանքն ալ նուաշտանալ սկսաւ, քայլ մ'են, և ահա ազգային գործոց վիճակը անիշխանութեան եղբն հասած էր:

Դարմանն անհրաժեշտ եղեր էր, և այդ վիճակը հասարակաց աչքէն ծածկելու դժանց հակառակ, հասարակաց կարծիքը նոր պատրիարքով մը նոր վարչութեան հաստատութեան մէջ գտնել նըշմարեց իրաց վիճակին փրկութիւնը, և եթէ կար ամենէն գըլխաւոր շարժառիթ մը, որ նոր պատրիարքն և նոր վարչութիւնը իրենց վերքնայեալ այդ պաշտօնն ընդունելու յօժարեցնէր, այս էր միայն, — ազգային գործոց ընթացիցը նոր ոգի և դուրսոր մըն մը տալ, գրգռեալ կրքերն հանդարտեցնել, պատրիարքական և վարչական արժանիքն և պատկառանքը բարձրացնել և իւր նախկին փայլուն վիճակին վերածել, ազգային հեղինակութիւնն ալ մօտալուտ անիշխանութենէ մը ազատելով:

Այս էր գէթ որ կը տեսնուէր նորոգ վարչութեան առաջին ան-

գամ իւր յայտագիրն բացատրե-
լու համար հրատարակած պաշ-
տօնական գրութեանը մէջ լզուր
և արդարացոյց իսկ ըրած քանի
մը ազդու և կարուկ անօրէնու-
թիւններովը :

Սակայն այսօրուան վիճակնիս՝
նորա բոլորովին հակապատկերն
ըլլալ կը թուի :

Երեկ այս ինչ վիճակին առաջ-
նորդը Պօլիս կը կանչուի վարչու-
թեանէն, չուզեր հետզհետէ յայտ
մէկ ուրիշին ուրիշ հրաման մը կը
տրուի, չը կատարէր, մինչդեռ
միւս կողմէն ուրիշ վիճակի մ'ա-
ռաջնորդը օտար զօրութեամբ իւր
տեղէն կը տարագրուի ի հեճուկս
ազգային իշխանութեան, որն որ
չը կրնար այդ մասին իւր ունե-
ցած իրաւանց արտօնութիւնը
ճանչնելու գործադրել, Գիտա-
բութիւն յարտաքուստ, ըմբոս-
տութիւն ի ներքուստ, և ասոնց
առաջն սլ վարչութեան կողմէն
տեսնուած կրաւորական դերք մը :

Չ'ենք ուզեր ըսել թէ վարչու-
թեան հրամանին անհնազանդ ա-
ռաջնորդներն կամ ազգային պաշ-
տօնեայններն ի հնազանդութիւն
ածելու միջոց կը պակսի. սակայն
այդ օտար և բռնի միջոցն իսկ,
եթէ ի գործ գնել ուզուի, ասի
նոյն իսկ ներքին բարոյական զօ-
րութեան և ազգային իշխանու-
թեան անբաւականութիւնը կ'են-
թաղուի : Այդ անզօրութիւնը ո՛չ
միայն պատրիարքական իրաւա-
ստութեանը հպատակող պաշտօ-
նէից խօսք հասկնելու խնդրոյն,
այլ լուծուելու կամ վճռուելու
համար առ ինքն ներկայացած՝
արդարութիւն և իրաւունք առ-
նելու վերաբերեալ խնդրոց նը-
կատմամբ ալ կը տեսնուի, մա-
նաւանդ այս վերջնոյն, որոյ մէկ
արագ լուծում մը տալը կամ
զայդ փութացնելը՝ ազգին գըլ-
խաւոր և կենսական շահերէն
մին է : Իշխանութիւն մը որքան
շատ և արագ վճիռ տայ, այնքան
ազդու կ'ըլլայ, այնքան կ'աւելնայ
իւր վրայ վստահութիւնը, և այն-
քան աւելի զրազանքէ ազատ
կը մնայ :

Խնդիր մը կամ դատ մը իւր
բնութեանն ու հանգամանաց բեր-
մամբ կրնայ արդարեւ երկարիլ,
բայց իւր բնութեանէն դուրս և օ-
տար պատճառներով կամ նկա-
տումներով զայդ յապաղելն կըտ-
րուի, ազդու և վճռահատ իշխա-
նութեան մը գործ է : Ասի ո՛չ մի-
այն վարչութեան, այլ և իրմէ
բարձր հեղինակութիւն ունեցող
մարմնոյն մէջ ալ կայ :

Վարչական գործոց այս ընթաց-
քը, որ ինչպէս ըսինք՝ տկարու-
թիւն մը կ'ենթադրէ, երկու պատ-
ճառէ կրնայ յառաջ գալ, կամ
արտաքին ճնշումէ, և կամ ներքին
վարանումէ մը :

Ճնշումը ազգային վարչութեան
ունեցած արտաքին յարաբերու-
թեանցը վրայ կրնայ ազդեցու-
թիւն մ'աւելնալ, իսկ ներքին

գործերն, որք ըստ ամենայնի ա-
զատ են արտաքին ազդեցութենէ,
ասոնք իսկ հեռի են այժմ՝ ունե-
նալէ այն մղումը՝ զոր ի սկզբուն
տալու մեծ ջանք մը կը տեսնուէր
Վերջապէս այնպիսի պարագայ-
ներ կան, զորս չեմք ուզեր թուել
որոցմէ կ'երևի թէ վարչական ա-
մեն անօրէնութիւն տեսնուի մը
վարանումով ու տատամսութեամբ
պաշարեալ է :

Առ այս ո՛չ նուազ նպաստած
են նաեւ ասոնք մ'ի վեր ազգա-
յին լրագրաց մէկուն կամ միւսին
ազգային վարչութեան անխտիր
ամեն գործոցը գէ՛մ կենալու հա-
մար բացած պայքարին :

Սաղդ է թէ վարչութիւնը չու-
զեր խուլ կամ անտարբեր մնալ
հասարակաց կարծեաց առաջը,
վասն զի գիտէ թէ հասարակաց
կարծիքը բանի տեղ չը գնելը՝ ե-
թէ յանցանք մ'է մասնաւոր ան-
հատի մը համար, ոճի մ'է ազ-
գային իշխանութեան մը համար,
Բայց պէտք է նաեւ գիտնալ թէ
պարբերական թերթերն, մանա-
ւանդ մեր ազգին արդի վիճակին
մէջ, բաւական հեռի՝ կը գտնուին
հասարակաց կարծիքը ներկայա-
ցնելէ, ուստի և հետևաբար ներ-
գործող ազդեցութիւն մ'ունենա-
լէ :

Հասարակաց կարծիքը բառին վրայ
մեր մէջ սխալ գաղափար մը գո-
յացած է : Ամեն ոք այս բառով
այնպէս կը հասկնայ թէ հասա-
րակութեան մ'այլ և այլ կարգին
մէջ գործ մը կամ խնդիր մը ի՛նչ
տեսնութեամբ որ կը նկատուի,
թէ և ամենէն անհիմարեալ ալ ըլ-
լայ, այդ է հասարակաց կարծի-
քը : Այս համոզումը անվրիպելի
կերպով ժողովուրդ մ'ի կործան-
մանը կ'առաջնորդէ : Ըսենք նաեւ
իբրեւ միջանկեալ պարագայ թէ
այդ համոզումը գոյացնող և զօ-
րացնողներն ալ դարձեալ այդ
պարբերական թերթերն են, ազ-
գային իշխանութեան առաջը՝ ի-
րենց աւելի՛ ազդեցութիւն մ'ըն-
ծայելու համար, ինքզինքնին հա-
սարակաց կարծեաց օգնելը ցոյց
տալով :

Իսկ մեր համոզումն այդ է՛,
մեք հասարակաց կարծիքը, կը
հասկնամք այնպիսի համոզում մը
որ հասարակաց է առ ամենեւին
(sens commun), և ոչ թէ ամե-
նուն մէջ բաժնուած, այնպէս որ
հասարակաց կարծիք և առողջ
միտք՝ միևնոյն բանն է մեզի հա-
մար, և այն կարծիքը որ չէ հա-
մաձայն ողջամտութեան՝ հեռի է՝
իբրեւ հասարակաց կարծիք նը-
կատուելէ :

Վարչութիւնն ալ պէտք է այդ-
պէս ըմբռնէ, լրագրաց անիրաւ
յարձակումներէն ու դիտողու-
թիւններէն չը կտակուի, և ինչ որ
ինքը ուղիղ բանի և ողջամտու-
թեան համաձայն գտնէ՝ զայդ
փութով և ամենայն արիութեամբ
վճռելով և ի գործ գնելով, վասն
զի վարչութիւնն իւր զօրութիւնը

ժողովրդէն ստատելու համար,
նախ իւր ազդեցութիւնն ազգային
ընելու է, արդարութեամբ և
անաչառութեամբ ամեն գործ
վարչական վճռելով և աւարտե-
լով :

Ասով միայն կրնայ վարչութիւ-
նը հասարակաց վստահութիւնն
ու համակրութիւնը ևս առաւել
գրաւել, իւր ազդեցութիւնը,
զօրութիւնը և պատկաւանքը վե-
րստին ձեռք բերել, և իւր նա-
խադէին համեմատ կտրուկ և
ազդու ընթացք մը բռնելով, իւր
կողմանն արժանաւոր ծառայու-
թիւն մը մատուցանել :

Բայց արժանիքն չը պիտի
ճանչուի եղեր. բաւական է որ
իրենց խեղճ գործ և հանդարտ
ըլլայ :

Տկարութիւնը, վճատութիւնը
կամ քէնը, մեծ արանց գործ է :

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐԻ ԳԱՂՂԻՄ

Բարիկ 14 սեպտ.

Մօնթէլէի ողորումէն 50 հո-
գի կորսուեցան :

ԱԻՄՏՐԻԱ-ՀՈՒՆԳԱՐԻԱ

Վիէննա 15 սեպտ.

Պօրային ընթացքը յատատու
է և բարձրանալու հակամէտ,
կոստանդնուպօլէն հասնող գո-
հացուցիչ լրոց վրայ :

Բէշլթա 15 սեպտ.

Սյուր Երեսի. ժողովոյն մէջ
ի պատասխանի գահակալին ա-
տենախօսութեանը տրուելիք Ու-
ղեթին վիճաբանութիւնը սկսաւ,
Այլ և այլ կուսակցութեանց կող-
մանէ երեք ծրագիր կայ պատ-
րաստուած :

ԻՏԱԼԻԱ

Հռոմ 13 սեպտ.

Կարդինալաց ժողովը ուրբաթ
օր պիտի գումարի :

ՍՊԱՆԻԱ

Մատրիս 16 սպտ.

Նոր պաշտօնէութիւնն աղա-
տական է և կուսակցի երեսի.
ժողովոյ՝ ընդհանուր քուէարկու-
թեամբ ընտրուելուն :

Պապական նուիրակը Սպանիոյ
եպիսկոպոսաց չըջաբերական մը
ուղղեց կրօնական միութիւն ու-
ղելով :

ԲՈՒՄԱՆԻԱ

Պուրէշ 15 սեպտ.

Կարդինալ իշխանը հոս հասաւ
պաշտօնէից ժողովոյն նախագա-
հելու. ն. Բարձրութիւնն, զօր-
քերն աչքէ անցնելէն յետոյ,
նորէն իւր պալատը գնաց :

ՍՆԻՎԻԱ

Պէլլիատ 15 սեպտ.

Ազգ. ժողովոյ բացմանն առ-
թիւ Միլան իշխանին խօսած ա-
տենաբանութեանն ի պատասխա-
նի տրուելիք Ուղեթին խմբագ-
րութեանը համար կազմուած
յանձնաժողովոյն մէջ, մեծամաս-
նութիւնը կառավարիչ կառավա-
րութեան իմաստութեանն յանձ-
նել արդի պարագայներուն մէջ
հետեւի պէտք թողած ընթացից
ուղղութիւնը :

ՍԻՄՕՆՕՎԻՉԻ ԴԱՏԸ

ՈՒՂՂԱԳՐԱՏ ԱՏԵԱՆ

ՆԵՍ Դ.

ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ 1 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ

ՆԵՔԷՆ ԲԵՐԹԻՎ ԷՖԷՆԷ

(Շարունակութիւն է ԲԵՆ 5)

Տեղեկագիրը շարունակելով կը-
սէ թէ, Ալեքսանտրի Ընկ, գո-
յացուցած շահուն մէջէն 700 լի-
րայ առնուած և ուրիշի մը տըր-
ուած էր, և կըսէ թէ Շիրինեանն
ալ խոստովանած է զայդ :

Շիրինեան. — (Ուժգնու-
թեամբ) Ասի ճշմարիտ է : Ես
երբէք այդպիսի բան մ'ըսած չեմ :
Հաճեցէ՛ք հարցաքննութեանց
արձանագրութիւնը նայիլ :

Իրօք յիշեալ արձանագրու-
թեանց մէջ նայուելով, այդպիսի
բան մը չը գտնուիր :

Յետոյ տեղեկագիրը՝ Շիրինեա-
նի տետրակացը թերութեան և
քերթուածներուն վրայ կը խօսի :
Նախագահ, — Ասո՛ք ինչ կը-
սէք, Շիրինեան, տետրակներնդ
խաղախեալ են :

Շիրինեան, — Որովհետեւ դուք
իմ խնդրանքս չը լսեցիք, իմ
արդարացոյցման համար ըսած
ներս յառաջ չը բերիք, և որովհե-
տե իմ ըսածներս կը ճատեալ և
այլափոխեալ գրուած են, ուստի
ես ալ այսօր չը պիտի պատասխա-
նեմ : Տեղեկագիրն մէկ օրինակն
ինձ հաղորդել տուէ՛ք, ես ալ այն
ատեն կ'էտ առ կ'էտ կը պատաս-
խանեմ :

Տեղեկագիրն ընթերցումն ա-
ւարտելով, նախագահը կը յայ-
տարարէ թէ, ատենը գոցուած
է :

Թանկարծ Սիմօնովիչ ոտքի կե-
նէ և կը հարցնէ թէ զինքն ինչու
համար կը կանչեն ամեն դատին :
Նխզհ. — Ինչ կըսէք :

Սիմօն. — Կրեմլ թէ ինչու
համար զիս այս պարոններուն հետ
միատեղ հոս բերել կուտաք : Ամ
բատանեալն ես եմ, և խօսքը
անոնց հետ կ'ընէք :

Նխզհ. — Եղեռնաւոր Միխա-
լին ներս բերուի :

Այս պահուն մեծ սրտայուղում
մը տեղի կունենայ ունկնդրաց
սրահին մէջ, և ամեն ոք մօտե-
նալով ականջ գնելու կը պատ-
րաստուի, Եղեռնաւոր Միխայիլն
ներս կը բերեն, որն որ երկայնա-
հասակ, չլոտ և մօրեք անձ մ'է,
դէմքը երկիւղ, ներքին յուզում
մը և շարակամութիւն մը կարտա-
յայտէ : Փէսը ձեռքը բռնած ա-
տենը կը ներկայանայ :

Նխզհ. — Դուք գրամաններդ
Միխայիլն էք. (Յուզմունք)

— Այո՛, Պ. Նախագահ :

— Դուք էք այս նամակը գրու-
ղը :

Չայս ըսելով նախագահը
կառնէ նախորդ նստին մէջ Մ.
Սիմօնովիչին կարգացած նամակը
ցոյց կուտայ իրեն :

Միխայիլ. — (Պահ մը մտածե-
լէն յետոյ), Ոչ ես չեմ գրեր
զայդ :

Նխագ. — Սա ստորագրութիւնը ձեռն է :

Մխարի, — (Մտածութեամբ) Այո :

Նխագ. — Դիտելիք ինչ գրուած ըլլալը հայերէն այս նամակին մէջ : — Այո, Պ. Նախագ. :

Մխարի երկարօրէն բացատրեց իր կրօնական թեման ինքն ինքն վարչական համար ստորագրելու էր այդ նամակը, երկնչելով թէ Սիմոնովիչ զինքը չը խղճէ զայդ չստորագրելուն համար : Եւ կրօնական թեման ինքն ինքն զանազան փաստաբան Պ. Ալանի հետ տեսնուած էր : Յետոյ աւելի մանրամասնութեանց մէջ մտնելով, կրօնական թեման Մարկոսէֆ, անուն բանտարկեալ մը ստորագրելու տուեր է իրեն այդ նամակը, և թէ Սիմոնովիչ պատուիրել է իրեն որ լաւ մտքը պահելով նամակին մէջի գրուածը ըստ այնմ պատասխանէ դատարանին թէ, ինքը ատի ուրբաթ օր դրեր է և ոչ թէ նախընթաց օրը : Եւ դեռ ուրիշ մանրամասնութեանց մէջ ալ մտնելով, բանտարկեալ մը ստորագրելու թուած խոսակցութիւնները կը պատմէ, իսկ չուրանար Պ. Ալանի հետ խօսած ըլլալը :

Այս յայտարարութիւնները ըստ իր Սիմոնովիչ, որն որ ասոնց առաջը կայծակէ զարնուածի պէս կը մնար, մինչդեռ նախագահն ու Յակոբ էֆ, ալ կը ծիծաղէին. յանկարծ նստած տեղէն կը ցաթկէ. և Միխարիին ուղղելով խօսքը, — «Թշուառական մարդ կրսէ, դուն չէիր դալով ոտքս իյնողը բռնտին մէջ և խոստովանողը թէ դու սուտ վկայութիւն տուեր ես ինծի համար, չը պատասխանես թշուառական : »

Այս միջոցին եղեռնաւորը վերստին Սիմոնովիչին ոտքը կ'իյնայ, գոչելով — «Այո, այո, ես քու ոտքը ինկայ, և գարձեալ կ'իյնամ ահա, վասն զի կը վախնամ քեզնէ : »

Սիմոնովիչ, — (Դատարանին) Տեսէ՛ք, տեսէ՛ք սա թշուառական, սա դրամանենդ մարդը : Եւ ես դեռ ուրիշ փաստեր ալ ունիմ, եթէ դուք չէք ուզեր նկատողութեան առնուլ իւր այդ նամակը : Դուք հիմայ չէք ուզեր ճանչլլ Պ. Սմայլիի և Պ. Ալանի հետ յարաբերութիւն ունեցած ըլլալուն խոստովանութիւնը, մինչդեռ երկու օր յառաջ կ'ըսէիք թէ, բերանացի յայտարարութիւն մը չը կրնար ստորագրութեամբ գրածը ոչնչացնել : Այս թշուառական մարդը այսօր կ'ըսէ թէ կը վախնայ, չը համարձակիր ուրանալ իւր ստորագրութիւնը : Նախագահ, — Բայց Միխարի ձեռքի դէմ ալ վկայութիւն մը տուած է :

Սիմոնովիչ, — Երդում ըրաւ : Նախագահ, — Այո, Նիքոլաքի էֆենտիի առաջը, որ քրիստոնէայ անդամն է այս դատարանին :

Սիմոնովիչ, — Եւ ինչ բանի վրայ երդում ըրաւ :

Նախագահ, — Աւետարանին վրայ :

Սիմոնովիչ, — Է՛հ, և այս թշուառականը կ'ըսէք թէ Աւետարանին վրայ երդում ըրաւ : Աս մարդը Հրեայ է և կը համարձակի Գրիգորիոսէից Աւետարանին վրայ երդնուլ : Եւ դուք ալ արձանագրեցիք իւր ըսածները և ընդունեցիք երդումը :

Նախագահ, — (Մխարիին ուղղելով) Հրեայ էք դուք :

Մխարի կը խոստովանէ արդարեւ թէ Հրեայ է ինքը :

Անկարելի է նկարագրել այս դէպքին ունկնդրաց վրայ ըրած տպաւորութիւնը :

Նախագահը հրաման կ'ընէ որ ասոնին Սիմոնովիչը հակառակ իւր բողոքանացը :

Սիմոնովիչ դուրս ելած միջոցին կ'ըսէ թէ ինքն այսուհետեւ չը պիտի ներկայանայ դատարանին, ուրիշ բան է եթէ բռնութեամբ բերեն զինքը, և եթէ գայ իսկ իբրեւ Աւետարանի հպատակ պիտի ներկայանայ :

Ատենանը գոցուելով :

Յաջորդ նիստն ալ չորեքշաբթի ըլլալ կ'որոշուի :

ՆՈՍՏ Ե.

ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 3 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ

Ատենանը բացուելով, ունկնդրաց բազմութեամբ կը լեցուի սրահը : Նախագահը Պանդային կողմէն զրկուած գանձապահ Պ. Սմայլի թարգման Յակոբ էֆենտիին դառնալով, կ'ըսէ թէ Պանդային գանձապահներն որոնք որ են՝ յառաջ բերէ : Իսկոյն Յակոբ էֆենտի թուղթ մը բանալով կ'սկսի կարդալ : Այս գանձապահներն մէջ Սիմոնովիչ և Ստեփան Բարազեան կ'ամբաստանուին թէ 1873 ին 94,000 այսքան ոսկի գողցեր են նենգութեամբ Պանդայէն, և այս գողութեանը եղանակին վրայօք ալ մէկ քանի բացատրութեանց մտնելէն յետոյ, Պանդային գանձապահին եղբակացու թիւնը ամբաստանելով պատիժը դատարանին որոշմանն ու տնօրէնութեանը կը յանձնէ : Յակոբ էֆենտի յիշեալ գողութեանը կարգապէս յետոյ, ծալելով ատենադպիր Սատտէտտին էֆենտիի կը յանձնէ :

Նախագահ, — (Սիմոնովիչին ուղղելով խօսքը) Ի՛նչ պատասխան ունիք տարու Պանդային այս բողոքագրոյն :

— Բան մ'ալ չունիմ պատասխանելու : Այս դատը միեւն ինձ մով, և իմ ըստծներովս չը տեսնուիր : Զիս գող կանուանեն, ես գող չեմ, և պիտի հաստատեմ թէ որո՞նք են այս գողներն մէջ գտնուող գողերը : Արդէն երկու տարիէն ի վեր է որ դատաստան կը խնդրեմ, և մինչև ցարդ մարդ մտիկ չըրաւ զիս : Հիմայ ալ ես չը պիտի պատասխանեմ ինձ եղած հարցումներուն, վասն զի փոքրատա-

րանի մը պէտք ունիմ : Եւ ես տակուին պատրաստութիւն մ'ալ տեսած չեմ :

Նախագահ, — Օրէնքը կընդունուի ձեր փաստարան մը ունեւնալու իրաւունքը, բայց ինչո՞ւ համար այս դատին սկիզբը չը սկիզբ զայդ, քանի որ ժամանակ ունեիք, Սակայն հիմայ պատասխանատու էք հարցմանցս :

Սիմոնովիչ, — Ետքէն պիտի պատասխանեմ : Ու թիւ ամիս հաղորդակցութեան արգիլեալ պահուեցայ : Յետոյ իմ աղաչանացս վրայ հաճեցաք քիչ մ'ընդարձակել վիճակս, շնորհակալ եմ, բայց տակուին պատրաստած չեմ պատասխաններս, վասն զի անսկիզբ կերպով չարաթ օր մը կոչնագիր մը հասաւ ձեռքս, որ երկուշաբթի օրը դատարանին ներկայանալ զիս կը հրաւիրէր : Կրնամ երկու աւուր մէջ պատրաստուիլ :

Նախագահ, — Դատարարութեան եղանակ սովորեցնել է միտքդ մեզի :

— Ե՛ս, քա՛ն լիցի :

— Ուրեմն մինչև հիմայ կրնա, յիշ ուզածիդ պէս փաստարան մը բռնելու : Կրնէիք թէ թոյլ չեն տուած ձեզի, ես կը յայտարարեմ թէ այդպիսի բան մը չը կայ եղած, օրէնքէն կը զարտուիք գուք վասն զի ուրիշ բաներուն պատասխանեցիք :

Սմայլ, — Ես ամբաստանագրոյն սխալ ու սուտ կէտերը յայտնեցի :

— Եւ հիմայ չը պիտի պատասխանէք :

— Ո՛չ, փաստարանի մը կ'ըսապսեմ :

— Պատասխանեցէք :

— Զը պիտի պատասխանեմ հիմայ, բայց կը վստահայնեմ ըզձեզ Պ. Նախագահ թէ վերջէն տալիք պատասխաններս կատարելապէս գոհացուցիչ պիտի դառնան :

— Ետքէն ձերն է այս դատին սկիզբէն փաստարան մը չընտրելու համար, որով այժմ գիւրիմացումներու և սխալ հասկացողութեանց տեղի չ'ը մընար :

Սմայլ, — Պիտի ըսեմ թէ ո՛վ է այդ 94000 ոսկին առնողը : Երկու տարի է որ զայդ ըսել կը խնդրեմ, և այս բանին համար աղերսագիր մ'անգամ տուի :

Նախագահ, — Դուք դատուիլ խնդրեցիք՝ ահաւասիկ դատուելու վրայ էք :

Սմայլ, — Շնորհակալ եմ, երկու տարի ետքը :

Նախագահը այս գործոյն պատմական ընթացքը կը յիշեցնէ, և Սիմոնովիչի ու Ստեփան Փափաղեանի մասնակցած գողութեան դէպքին վրայ կը խօսի :

Ստ. Փափաղեան, — Դող յորջորջմանը դէմ կը բողոքեմ :

Սմայլ, — Մենք գող չենք :

Նախագահ, — Սակայն դուք 30000 ոսկի նենգեր էք, ասիկայ յայտնի և ծանուցեալ իրողութիւն մ'է :

Սմայլ, — (խստութեամբ) Բայց մնացած 64000 ոսկի՛ն, ատիկայ ո՛վ է գողցողը, ո՛վ ոք է թող ինքը մտածէ՛ այն անձը որ այդ 64000 ոսկին իր տունը տարած է, թող խորհի քիչ մը ատոր վրայ :

Նախագահ, — Ո՛վ է այդ :

Սմայլ, — Հիմայ չեմ ըսեր, ետքը կ'ըսեմ :

Նախագահ, — Ըսէ տեսնենք, ո՛վ է այդ մնացողն առնողը :

Սմայլ, — Երբ փաստարանս դայ, այն ատեն կ'ըսեմ ատոր ո՛վ ըլլալը, և ապացոյց ի՛նչ ձեռին կը հաստատեմ ըսածս :

Նախագահ, — (Ստ. Փափաղեանին) Դո՛ւք ինչ պիտի ըսէք :

Ստ. Փափաղեան, — Ետքը պիտի ըսեմ թէ ո՛վ էր ինձ հրամայողը որ շահագիտութեան համար դրամ և արժէթուղթ յանձնեմ ուրիշին : Այդ ստակը ես իմ ձեռքս տուի արդարեւ, բայց մէկուն հրամանին վրայ, որոյ անունը վերջէն պիտի յայտնեմ, (յուզում ունկնդրաց սրահին մէջ) : (Շարունակելի)

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՔՆԵՐ

Պերլինի Օսմ. դեսպան Արիսթարքի պէ՛յ հեռագրաւ մայրաքաղաքս իսնչուեցաւ :

— Պոլս մտած նպատակով մը գրուելիք տրոյ իստան յանձնարարելիք իւր վերջին նստին մէջ այդ տուրքի հաստատութեան սկզբունքն ու սլայմաններն վերջնական կերպիւ ընդունուելով, այժմ այդ տուրքի մասին Պոլսը չըբանակը որոշելու կ'ընդդիմէ :

— Պէ՛հա պէ՛յ հեռագրաց և թղթաթատարութեանց վարչութեան վերատեսչի փոխանորդ անուանեցաւ :

Վերատեսուչ Եփէր բաշայի ալ հասարակաց օգտակար գլխաւոր տնօրէնութիւններէն մին եղած է, Պոլսը արուարձանաց մէջ տեղական թղթատարութեան տուրքին վերադրու հաստատելը, որք բաւական ատեն է վերցած էին :

— Թրամվէյի վարչութիւնը, Ղալթիայէն մինչև Օրթաքիւղ եղած երթևեկութեան գինը, որ 3 զրէ էր, այս անգամ 2 զրէ իջուցեր է Ա. կարգը. 1 1/4 զրէ ալ Բ. կարգը : Իմաստուն որոշում մը, որ թէ հաստատութեան շահաւոր է և թէ՛ ընկերութեան :

— Բերայի գաղղիական թատրոնին բացումը կերելի թէ այս տարի սովորական ժամանակէն փոքր ինչ պիտի ունանայ : Պ. Մանաս, Բալէ տը Բրիւթալի թատրոնին համար սկսանքուած չափազանց վարձուցը պատճառութեամբ յիշեալ չէնք, Ալամարայի նոր թատրոնը վարձեր է, որոյ պէտք եղած շինութիւններն աւարտելու համար տակաւին քիչ մը ժամանակի կարօտ է :

— Զը կայ դէսը մը, թէ և ամենեցաւային. որ իւր գաւառական կողմը չունենայ :

Մայր մը դառնալով իւր տղին, որ դարձ կերթար, կ'ըսէ :

— Ալխարհագրութեան մէջ մրցանակ աւոր, ըսէ տեսնեմ, ո՛ր է Հրեքը :

— Բէ՛հ, գտար հարցնելու բանը, ահաւասիկ բոլոր լրագրաց մէջ :

Դարաթ 6 սեպտ.

Պոլսան այս առաւօտ բացուեցաւ 39.23 ի, դնայ 29 րոյ, իջաւ 24 ի, ծաւը 3 1/2 էն 39.31 րոյ :

ՅՈՂԵՆԱՌՈՒՑ ԵՐԹԵՆԿՈՒԹԵԱՆ ԺԱՄԵՐԸ

1875 Սեպտեմբեր 11-ն սկսեալ մինչև Յեպտեմբեր 30 :

Բաց 'ի Կիրակի օրերէն Երրորական եղերաց վրայ՝

Թիւ	Ժամ	Բույ.	Վկայիդէն իրեղ ֆոյնաւանքը
19	11	45	Եհնիմահալէյէն Մէղարալունու. Պէյլիք. Թարապ. Եհնիք. Սթէն. Միրի. Բ. Հիսար. Պէպէք: (Սեպտեմբեր 15 ին ժամը 12 ին պիտի մեկնի):
20	12	30	Եհնիմահալ. Մէսար պ. Պէյլիք. Բիբիճ պ. Թրապ. Եհնիք. Պոյճըք. Բ. Հիսար. Պէպէք. Արնվ: (Այս շոգեհասուը Արնա վուտ քէյլի երրորդը շոգեհասուոն պիտի հասնի):
28	1	—	Բ. և Ա. Գալմաթ. Մէսար պ. Պէյլիք. Թրապ. Եհէք. Միրի. Բ. Հիսար Պէպէք:
34	2	—	Եհնիմահալէյէն Մէսար պ. Պէյք. Թրապ. Եհնիք. Միրի.
33	2	15	Բ. և Ա. Գալմազներէն Մէսար պ. Պէյք. Թրապ. Պէյքոզ. Եհնիք. Սթէն. Պոյճըք. Բ. Հիսար. Պէպէք. Արնվ. Օրթք. Պէշք.
19	3	45	Եհնիմահալ. Մէսար պ. Պէյք. Թրապ. Եհնիք. Սթէն. Միրի. Պոյճըք. Բ. Հիսար. Պէպէք. Արնվ. (սրբաթ օրերը) Օրթք. Գաւզիմիմաթ Պէշիլիմաթ ուլ հանդիպելով:
25	8	—	Ա. և Բ. Գալմազներէն Մէսար պ. Պէյք. Թրապ. Պէյքոզ. Եհնիք. Միրի. Բ. Հիսար. Պէպէք. Արնվ. Գրուչ. Օրթք. Պէշք.
3	6	30	Եհնիմահալ. Պէյք. Թրապ. Պէյքոզ. Եհնիք. Միրի. Գանդճ. Բ. Հիսար. Գանալի. Արնվ. Պէշէք. Օրթք. Գաւզի. Պէք. Խաի.
20	8	45	Եհնիմահալ. Մէսարալ. Պէյք. Թրապ. Պէյքոզ. Եհնիք. Պոյճըք. Բ. Հիսար. Պէպէք. Արնվ. Գրուչ. Օրթք. Պէշէք:
22	10	—	Մէղարալունույէն Պէյք. Թրապ. Եհնիք. Միրի. Բ. Հիսար. Արնվ. Օրթք. Պէշէք:

Սժեն ուրբաթ, երկուշիկ Ժամը 10 ժ ³/₄ անցած չողենում մը Մեաւր պուր.
 Զուէյն եղնելով Պէօլիւք, Թարասլ, Պէյզօզ, Գանլըճա, Միրի, Բ. Հիւ. Գան.
 տիլի, Սընամ, Պէլէր, Օրթաք. և Պէշիկ. հանդիպելով կամուրջպիտի իջնէ:

Կրնամքուա գեղէն

2	12	15	Արնալ. Գուրու. Օրթա. Պէշէք.
23	1	—	Արնալ. Գուրու. Օրթա. Պէշէք.
1	1	45	Արնալ. Գուրու. Օրթա. Պէշէք. Գապարժաշ.
22	2	30	Արնալ. Գուրու. Օրթա. Պէշէք.
2	3	15	Արնալ. Գուրու. Օրթա. Պէշէք. Գապարժաշ.
22	4	15	Արնալ. Գուրու. Օրթա. Պէշէք.
1	5	—	Արնալ. Գուրու. Օրթա. Գուզի. Պէշէք. Գապարժաշ. : (բաց 'ի ուրբաթէն) :
2	7	15	Պէշէքէն Արնալ. Չէնէք. Պէշէք. Օրթ. Գուզի. Պէշէք. : Ասիական եղիսց Վրաց վոյստիւն իրնոյ շոգեմաները .
33	12	—	Պէշէքէն Փաշապահ. Գանլըճ. Ա. Հիս. Գանտիլ. Վանիք. Չէնի. Պէշէք. Գուզի. (սեպտմ. 15 էն ժամ 12 1/4 ին սլոտի ելնէ)
3	12	15	Վանիք. Չէնիէլ. Պէշէք. Գուզի. Գապարժ.
25	12	30	Պէշիւքտէրէյէն թրպ. Պէշէք. Փաշա պահ. ԲՖ. Փշ. Մահալ. Գանլըճ. Ա. Հիս. Վանիք. Չէնիէլ. Պէշէք. Գուզի. (ուր- բաթ օրերը ժամը 12 3/4 :
17	1	30	Պէշիւքտէրէյէն թրպ. Պէշէք. Փաշա. Գանլըճ. Ա. Հիս. Գանտիլ. Վանիք. Չէնի. Պէշէք. Գուզի. (բաց 'ի ուրբաթ օրերէն) :
23	2	45	Պէշէքէն Փաշապահ. Գանլըճ. Ա. Հիս. Գանտիլ. Վանիք. Պէշէ. Գուզի.
33	4	—	Պէշէքէն Փաշապահ. ԲՖ. Փշ. Մահալ. Գանլըճ. Ա. Հիս. Գան- տիլ. Վանիք. Չէնիէլ. Պէշէք. (Բաժաւանին ժամը 5 1/4 ին սլոտի իջնէ) :
23	8	—	Պէշիւքտէրէյէն Պէշէք. Փաշապահ. Գանլըճ. Ա. Հիս. Գանտիլ. Վանիք. Չէնիէլ. Պէշէք. Գուզի. Իսի. (ուրբաթ օրերը ԲՖ. Փշ. Մահալէսին ալ սլոտի հանդիսի :

Քաց և կիրակի օրերէն Եւրոպական կողմի կաւերէն մեկնող շարեւաւները :

3 1 15 Գապայթ. Իսահ. Պէշէք. Գուդի. Օրթ. Պէյլ. Չէնի. Սընիվ.
Գաննալի. Բ. Հիւս. Գնլըճ. Միրի. Եէնիք. Պէյգօղ. Թրսս.
Պէշլիսք. Եէնիմասչալ.
19 1 45 Եշէք. Օրթ. Գրու. Սընիվ. Պէսէք. Բ. Հիւս. Միրի. Եէնիք.
Թրսս. Պէշգ. Եէնիմ.

Թիւ	Ժամ	Բայ .
25	3	— Պէշէք. Օրթ. Արնմ. Պէշէք. Բ. Հիւր. Պոյճ. Ենէք. Թրպ . Պէշէք. Մէսարպ. Բ. և Ա. Գամլագ :
20	5	— Պէշէք. Օրթ. Արնմ. Պէշէք. Բ. Հիւ. Մերկ. Ենէք. Պէշէք . Թրպ. Պէշէք. Մէսպ. Ենէնմլէ :
2	5	45 Գամլաթաշ . Իսկիւս. Պէշէք. Գուղի. Օրթ. Պարպ. Զէնէլ . Արնմ. Պէշէք :
23	6	45 Պէշէք. Օրթ. Արնմ. Գնտիւ. Բ. Հիւր. Մերկ. Ենէք. Թա- րապիւս. Պէշէք :
22	8	— Պէշէք. Օրթ. Արնմ. Բ. Հիւր. Մերկ. Ենէք. Թրպ. Պէ- շէք. Մէսարպ. Բ. և Ա. Գամլագ :
25	9	15 Պէշէք. Բ. Հիւր. Պոյճ. Սթէն. Ենէք. Թրպ. Պէշէք. Մէ- սարպ. Ենէնմլէ : (Ուրաք. օրերը ժամը 9 ին կմէնի կամընէն, և Ենէնմլէ չէրթար :
34	10	— Մերկէն. Ենէք. Թրպ. Պէշէք. Մէսպ. Ենէնմ. (Ուրաք. օրերը մինչև Բ. և Ա. Գամլագ պիտի ելնէ) :
28	10	15 Գուղի. Պէշէք. Պէշէք. Բ. Հիւր. Մերկ. Պէշէք. Մէ- սարպ. Բ. և Ա. Գամլագ : (Բայ ի ուրաք. օրերն)
28	10	30 Պէշէք. Գուր. Պէշէք. Բ. Հիւր. Պոյճ. Ենէք. Թրպ. Քիւրճ. Պէշէք. Մէսպ. Ենէնմլէ :
32	10	50 Օրթ. Արնմ. Պէշէք. Բ. Հիւր. Մերկ. Սթէն. Ենէք. Թրպ. Քիւրճ. Պէշէք. Մէսպ. Ենէնմլէ :
20	11	15 Պէշէք. Բ. Հիւր. Մերկ. Ենէնմլէ :

Կամուրջէն մինչեւ Սրնախուտգիւղ

22	2	—	Կամբլէն ուղղակի Սընալուաքէոյ :
2	2	15	Պէշթթ . Օրթթ . Արնմ :
22	3	45	Արնմ . ուղղակի բայ 'ի ուրաթ օրերէ :
1	9	15	Գապաթաշ . Պէշթթ . Օրթթ . Գուրուշ . Արնմ . անկէ դարձեալ կամուրջ :
2	10	—	Պէշթթ . Օրթթ . Գուրուշ . Արնմ . անկէ ուղղակի կամուրջ վե- րադառնալով :
3	11	5	Գապթշ . Պէշթթ . Օրթթ . Գուրուշ . Արնալ :
2	11	30	Պէշթթ . Օրթթ . Գուրուշ . Արնալ .
1	12	—	Պէշթթ . Օրթթ . Գուրուշ . Արնալ :

Ախական կողմին կամուրջէն մեկնող շոգենաւները

33	2	15	Իւակտ . Գ.ուզի . Պէյլէր . Չէնկէլ . Վանիք . Գնտիլ . Ս . Հիսար , Գանճ . Փշ Պասճ . Պէյգօղ , ուրբ . օրերը՝ Բ . Փ . մա հալլ . էանդիպելով :
1	4	—	Գ.ուզի . Պէյլէր . Չէնկէլ . Վանիք . Սրնավ . ուր . օրերը Գնտիլ . Բ Հիար . Պոյսաճ . Գնըճ . Սթէն . Պէյբլ . Թլլալ . Պէշլիքտէրէ , սանիկ աւ ուղղակի կանուրջ :
17	9	45	Գ.ուզի . Պէյլ . Չէնկէլ . Վանիք . Ս . Հիար ' Գնըճ . Փշ Պէճ . Պէյգղ . Թարալ . Պէշլիքտ :
33	10	35	Պէյլլ . Չէնկէլ . Վանիք . Գնտիլ . Ս . Հիար . Գնըճ . Բնիպթ Փշ մահէ . Պէյգղ . ուրբաթ օրերը Գ.ուզիճ աւ ղիպիլով :
23	11	5	Գ.ուզի . Պէյլլ . Չէնկէլ . Վանի . Գանտիլ . Ս . Հիար . Գանըճ . Փաշապաճէ . Պէյգղ :
22	11	40	Գանաթ . Գ.ուզի . Պէյլէր . Չէնկէլ . Վանիք ,

ՊԱՅՄԱՆԻԷ ԼՐԱԳԻՐՈՅ

ԼՐԱԳԻՐ ամեն օր իջ հրատարակու-
ուի, բաց 'ի Կիրակի և Տօն օրերէ :

Տարեկան բաժանորդագրութեան գինըն 5 200 դրուչ առանց փոսթայի ծախուց :

Բաժանորդագրութիւնք ամսագլխէ
սկսեալ կը նկատուի :

Խմբագրութեան ուղղեալ ու է գը-
րութիւնք՝ հեղինակին բուն ստորագրու-
թիւնը կրելու են, ոչ թէ՛ հրատարա-
կելու համար, այլ յերաշխաւորու-
թիւն վստահութեան :

Չը հրատարակուած դրութիւնք ետ
չը տրուիր :

Խմբագրութեանս գրասենեակն է
Ղալաթիա Ալալանի խան, Թիւ. 5 :

ՏՆՕՐԷՆ - ԽՄԲԱԳԻՐ

ՆԻԿ . Մ . ԹԻԻԼՊԵՆՏՃԵԱՆ .

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ս . ՄԻՔԱՅԷԼԵԱՆ

ՀԱԼԱԹԻՄ.

ԲԵՐԶԵՍՊԵՐ ԲԱԶԱՐ ԶԱՏՏԵՍԻ ԹԻՒ 16